

Yttrande över remiss gällande förslag till Jordbruksverkets växtskyddstrategi för perioden 2026-- 2030, 6.1.1-08074/2025

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) välkomnar framtagandet av växtskyddstrategin. SLU tillstyrker den övergripande inriktningen av kapitlet *Önskat läge på växtskyddsområdet* som tar hänsyn till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet på kort och lång sikt.

SLU bedömer att strategin skulle kunna ligga mer i framkant för att främja en ökad, robust och hållbar matproduktion, eftersom aktiviteterna i föreliggande förslag redan är gängse i forskning och praktik.

Generella synpunkter

SLU bedömer att strategin saknar förslag som förändrar det nuvarande stora kemikalieberoendet i svenskt jordbruk i grunden. Kemikalieanvändningen behöver minska för att motverka resistensbildning och därmed bevara effekten hos de kemikalier som är tillgängliga. För att åstadkomma detta bedömer SLU att växtskyddsfrågorna behöver lyftas till gårds- och regionnivå så att de integrerade lösningar som nämns i dokumentet ska kunna förverkligas med insatser på alla nivåer.

SLU bedömer att strategin saknar förslag för att göra odlingssystemen mindre känsliga för skadegörare. För att förhindra introduktion och spridning av skadegörare bedöms det som otillräckligt att arbeta med spridningsvägarna. SLU bedömer att det finns fler möjligheter för integrerad reglering av skadegörare än de detaljerade åtgärderna som nämns i strategin.

SLU bedömer att skogsbruk skulle behöva få ett större utrymme i strategin.

Specifika synpunkter

I. Hindrar introduktion, etablering och spridning av växtskadegörare och ogräs samt bidra till en växtskyddsmässigt säker och enkel handel

SLU tillstyrker förslaget om framtagande av informationsmaterial riktat till allmänheten, eftersom SLU bedömer att det finns stort behov av informationsmaterial för rådgivning och utbildning till jord- och skogsbrukare för att överföra information från forskning till praktik.

SLU tillstyrker aktiviteten att *tillsammans med andra aktörer öva beredskapsplaner för hantering av prioriterade växtskadegörare minst en gång per år*, men bedömer att aktiviteten bör utvärderas utifrån vilka konkreta förbättringar som genomförs som ett resultat av övningen. Att räkna antal genomförda övningar bedöms inte som tillräckligt för att utvärdera övningarnas kvalitet, relevans eller faktiska effekt. *Antal övningar* förslås att ersättas med *Implementerade förbättringsåtgärder*.

II. Tillämpar integrerat växtskydd och kan hantera växtskyddsproblem

SLU tillstyrker aktiviteten att inhämta kunskap från källor utanför Sverige och bedömer att även inhämtning av kunskap inom Sverige bör ingå¹.

SLU tillstyrker aktiviteten att *ta fram ett förslag på en satsning på samverkan och kunskapsuppbyggnad inom området växthälsa*. SLU är en central samverkanspartner för denna aktivitet och föreslår att det nämns i strategin.

SLU tillstyrker aktiviteten att *Genomföra insatser för att öka odlingen av sortblandningar och kunna se en ökning i areal som odlas med dessa*, men bedömer att det behöver förtydligas varför strategin fokuserar på just denna aktivitet. Ytterligare satsningar inom integrerat växtskydd bedöms som önskvärda.

SLU tillstyrker aktiviteten *Genomföra insatser för att säkra och förbättra tillgången till växtskyddsmedel och effektiva växtskyddsmetoder för både större (Major use) och mindre (Minor use) användningsområden*, men bedömer att förslaget och utvärderingen behöver specificeras, eftersom växtskyddsmedel och effektiva växtskyddsmetoder är ett brett område.

III. Använder friskt och rent utsäde och friskt växtförökningsmaterial

SLU tillstyrker aktiviteten att *ta fram ett rådgivningsmaterial som lyfter viktiga aspekter kring risken för spridning av ogräs vid insatser för att gynna den biologiska mångfalden t.ex. odling av blommande fältkanter*, men bedömer att satsningen på blommande fältkanter också kan innebära spridning av oönskade

¹ Om detta inte omfattas av aktiviteten *samverkan och kunskapsuppbyggnad*.

ogräsarter genom utsädet som används för fältkanterna. Ogräs bedöms också spridas genom att maskiner används via maskinparker på olika fält.

IV. Använder växtskyddsmedel på ett säkert sätt

SLU tillstyrker förslagen, men bedömer att aktiviteterna behöver specificeras, eftersom växtskyddsmedel och effektiva växtskyddsmetoder är ett brett område.

Beslut om detta yttrande har fattats av rektor Maria Knutson Wedel efter föredragning av handläggare Fabian Engel och i närvaro av universitetsdirektör Martin Melkersson. Remissvaret har sammanställts vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap. I ärendet har även samverkanskoordinator Mariette Manktelow deltagit.

Maria Knutson Wedel

Fabian Engel